

5.3.2019

EOAK/5005/2018

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Pasi Pölönen

Esittelijä: Notari Sanna-Kaisa Frantti

KOUVOLAN KAUPUNGIN LASTEN- JA NUORTEN PALVELUT

Tarkastuspöytäkirja

Aika 1.11.2018, aamupäivä

Paikka: Kouvolan kaupungintalo

Läsnä: **Oikeusasiamiehen kansliasta:**
 Apulaisoikeusasiamies Pasi Pölönen
 Esittelijäneuvos Mikko Sarja
 Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Piatta Skottman-Kivelä
 Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Juha-Pekka Konttinen
 Notari Sanna-Kaisa Frantti

Kouvolan kaupungilta:

Lasten ja nuorten palveluiden johtaja - - -
 Opetuspäällikkö - - -
 Asiakkuuspäällikkö - - -
 Kasvatuspäällikkö - - -
 Asiakkuuspäällikkö - - -
 Palvelualueen esimies (etelä) - - -
 Palvelualueen esimies (pohjoinen) - - -
 Lakimies - - -

1 Tarkastuskäynnin tarkoitus

Tarkastuskäynnin tarkoituksena oli tutustua Kouvolan lasten- ja nuorten palveluihin. Tämä tarkastus liittyy samana iltapäivänä tehtyyn Kouvolan seudun ammattiopiston (KSAO) tarkastuskäyntiin (EOAK/324/2019).

2 Tarkastuksen keskustelunaiheet

Keskustelua käytiin ennalta ilmoitettujen teemojen osalta, joita olivat:

- oikeusasiamiehen tehtävät ja toimivalta; viimeaikaiset Kouvolan perusopetusta koskevat kantelunaiheet sekä menettely oikeusasiamiehen selvityspyyntöihin vastaamisessa
- Kouvolan perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen organisaatio ja ajankohtaiset asiat
- hyvän hallinnon kysymykset ja perusopetuslain mukainen päätöksenteko; neuvonta ja tiedottaminen
- koulumatkaetuus; päätöksenteko ja järjestäminen
- erityisen tuen järjestäminen ja erityisen tuen päätökset, apuvälineiden saatavuus ja avustajapalvelut, opetuspaikat, oppilaaksi otto
- perusopetuslain 18 §:n mukaiset päätökset, koulupoissaoloihin puuttuminen, kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten opetus, kansainvälistä suojelua hakevien lasten ja maahanmuuttajalasten opetus, perusopetukseen valmistava opetus

- oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön; kiinteistöjen kunto, tilojen tarkoituksenmukaisuus ja esteettömyys, kiusaamisen ja häirinnän vastaiset käytänteet, yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma
- kurinpito ja työrauha; ohjeistus ja käytänteet ns. haastavissa tilanteissa, oppilaan aiheuttamien vahinkojen korvaaminen sekä menettely koulutapaturmien korvaamisessa ja opiskeluhuollon resurssit ja järjestäminen

3 Keskustelussa esiin nousutta

Opetuspäällikkö esitteli Kouvolan perusopetusta. Koulut on jaettu kolmeen alueeseen ja jokaisella alueella toimii palvelualueen esimies. Asiakaspäätöksiä tehdään vuosittain yli 4 000, ja tämänhetkisten kokemusten mukaan valitusten määrä asioissa nousee koko ajan. Hallinnon puolella on otettu avuksi vuosikello, josta on apua määräaikojen seurantaan ja päätöksentekoon yleensäkin.

Vuonna 2009 tapahtuneen kuntarakenneuudistuksen johdosta Kouvolan koulut sijaitsevat varsin laajalla alueella, mikä voi tarkoittaa myös pitkiä koulumatkoja, eikä lapsen lähikoulu ole välttämättä esteetön. Opetuspäällikön mukaan koulukuljetukset järjestetään perusopetuslain salliman enimmäiskestoajan puitteissa. Kouvolassa on vireillä laaja kouluverkkouudistus. *(Kouvolan kaupungin verkkosivuilta ilmenee, että Kouvolan kaupunginvaltuusto päätti 12.11.2018 perusopetuksen kehittämisen malliksi 20 koulun mallin).*

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän arvioimaan antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistumaan ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Perusopetusasetuksen mukaan opetuksen järjestäjän tulee laatia lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma. Kouvolassa osana opetuksen laadunvalvontaa lukuvuosittaista suunnitelmaa arvioidaan kahden vuoden välein ja sen runkona toimivat perusopetuksen laatukriteerit.

Vuosittaisen suunnitelman yksi osa-alue on fyysinen oppimisympäristö ja sen turvallisuus. Opetuspäällikön kertoman mukaan 70 % kiinteistöistä on rakennettu ennen 1980-lukua ja kokonaiskorjaustarve on mittava. Tarkastusajankohtana väistöiloissa oli 378 oppilasta, joista 251 oppilasta on moduuleissa.

Kouluissa esiintyy väkivaltakäyttäytymistä ja kiusaamista. Kouvolassa on käynnissä koko ajan AVEKKI-koulutus. Lisäksi valmistumassa on opas haastaviin tilanteisiin. Lähipoliisia ei ole Kouvolan alueella. Koulupoissaoloihin puuttumiseen liittyvä ohjeistus on osa koulun opiskelijahuoltosuunnitelmaa.

Maahanmuuttajataustaisia oppilaita on Kouvolan perusopetuksessa noin 5 %. Oppilaat ovat keskittyneet suurimmaksi osaksi kahteen keskustan alueen kouluun, jotka ovat samalla myös lasten lähikouluja. Kouvolassa järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta tarpeen mukaan, pysyviä ryhmiä on tällä hetkellä kaksi. Haasteita aiheuttaa ajoittain yhteistyö vastaanottokeskuksen kanssa.

Kuten edellä on todettu, koulukuljetusten järjestämisessä on ollut haasteita muun muassa siksi, että alue on maantieteellisesti laaja ja kuljetettavia on paljon. Kuljetusten järjestämisestä vastaa kuljetusyksikkö, kuljetusoppilaita on yhteensä 1 594, joista 514 taksissa, 717 linja-autossa ja 363 taksissa ja linja-autossa. Harkinnanvaraisia koulukuljetuspäätöksiä tehdään vuosittain yli 300. Vuositasolla koulukuljetuksista tehdään hallinto-oikeuteen noin viisi valitusta.

Erityisen tuen päätöksiin ja tuen järjestämiseen liittyvistä asioista ei ole tehty hallintovalituksia vuosiin. Erityiseen tukeen liittyviä avainhenkilöitä koulutetaan vuosittain ja Kouvolassa on käytössä asiakirjamallit päätöksenteon tueksi.

Apuvälineiden saatavuudesta ja niitä koskevasta päätöksenteosta ei ole tehty valituksia. Avustajapalvelut toteutetaan koulunkäynninohjaajien toimesta. Tällä hetkellä Kouvolassa on käytössä 230 koulunkäynninohjaajaa. Tarvekartoitus tehdään keväisin kouluilta. Koulun rehtorin vastuulla on se, että lapsella on tarvittava apu käytössään. Huoltajan hakemuksesta tehdään erillinen päätös. Tarvittaessa oppilaan koulunkäyntikykyä arvioidaan aina moniammatillisessa työryhmässä.

Keskustelun jälkeen tarkastus jatkui Kouvolan seudun ammattiopistossa.

4 Toimenpiteet

Tarkastus ei antanut aihetta apulaisoikeusasiamiehelle enempiin toimenpiteisiin.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Sanna-Kaisa Frantti
notaari